

de Forbringere, der stillede til dem, der bleve examinerede, og senere har jeg bestandig fastholdt min Interesje for disse Kursus. Dernæst gjorde det ærede Medlem sig ganske sikkert skyldig i en gal Maade at slutte paa, naar han til Støtte for sin Paastand om de private Seminariers Godhed sagde, at han havde set private Seminarister, hvorover han havde glædet sig. Ogsaa jeg har virkelig set saadanne og særdeles brave Seminarister og Lærere, hvorover jeg har glædet mig; blandt Andet kan jeg forsiikre ham, at jeg har haft al Grund til at glæde mig over dem, jeg selv har været med at dimittere. Saadanne flinke Mennesker kan man naturligvis finde og det meget udmærkede i de private Kursus, men det gaar ikke an at slutte fra de Enkelte; man maa sandelig gaa ud fra det store Flertal, som ere underviste ad den ene og ad den anden Bei. Jeg vilde ønske, at der engang maatte blive nedsat et Udvalg, (Berg: En Kommission!) nei, kun et Udvalg angaaende Seminarierne, og at dette Udvalg vilde udbede sig de skriftlige Opgaver fra Seminaristexaminerne. Man vilde da se, hvorledes man undertiden ad den private Bei lader Folkets Skolelærere undervise, og man vilde forbauses over, hvad de Folk, der indstille sig til disse Examinere, kunne præstere i Retning af overordentlig ringe Færdighed i paa den allertaveligste Maade at udtrykke sig paa Dansk, ligesom endog i at bruge dansk Ortografi. Jeg kan idetmindste ikke forslaa, hvorledes de kunne dimittes eller kunne tænke paa at blive Lærere. Disse skriftlige Opgaver opbevares jo efter Examen, saa at et saadant Udvalg meget vel kunde blive bekendt med dem, og Mange vilde med Interesje se, baade hvor fortræffeligt nogle af disse Afhandlinger fra de forskellige Steder kunne være skrevne, og hvor forbausende Mangler der igjen kan være ved andre. Naar det ærede Medlem dernæst troede, at jeg i det ene Dieblil havde ungeret, at Undervisningen var bedre ordnet, og i næste Dieblil anset over, at den ikke var godt ordnet, saa tog han feil. Jeg har kun sagt, at Undervisningen i de offentlige Undervisningsanstalter var godt ordnet, var ordnet saaledes, at det ene svarede til det Andet, men at den desuagtet

kunde lide under den Feil at være for ensartet ordnet, og de to Ting er der naturligvis stor Forskjel paa. Med Hensyn til de private Seminarier er der ogsaa utvivlsomt enkelte, som i visse Punkter have en meget uroffelig Ordning, gjennem hvilken de forberede til en meget mekanisk Tilagelse af Undervisningen. Jeg vil ikke bruge det Udtryk, som man er berettiget til at bruge om en Undervisning, naar den antager den Karakter. — Der var et Punkt, jeg for kun kort berørte, men som jeg dog gjerne endnu vilde sige et Par Ord om, fordi man ikke skal tro, at naar jeg atter og atter tager Ordet for en Undervisningsmaade, hvorpaa Lærere fra Landet kunne faae en mere hensigtsmæssig Undervisning, jeg da kun gjør det, fordi det nu engang er mit Indlingsthema. En af mine væsentlige Grunde dertil er, som jeg alt forrige Aar bemærkede, at flere Stater allerede med Held havde fulgt den foreslaaede Bei; det er saaledes Tilfældet med nyoprettede Kvindeseminarier i Finland og Sverrig, ligesom man i Norge er i Begreb med at ville gjøre det samme. Man kan sagtens faae den rige Lærere fra Landet herind at tage Ophold i Kjøbenhavn og gjennege et Undervisningskursus, men det er næsten en Umulighed for den fattige Dige at gjennege det private Lærerekursus. Men dernæst kræver al Lærervirksomhed ikke blot de aandelige, men ogsaa store legemlige Kræfter, og de legemlige Kræfter svigte Kvinden her sikkert lettere end Manden, og det er det Sorgelige ved Lærereexamen, at Mange af dem, der have underkastet sig den og ere gaaede temmelig raske fra den, synke saa overordentlig hurtigt sammen i Henseende til Bevarelse af et godt Helbred under deres Gjerning som Lærere. Derfor tror jeg, at naar man kaldte Lærere fra Landet til Virksomheden med deres sædvanlig stærkere legemlige Udvikling, vilde de passe meget bedre for denne Gjerning end Mange af dem, der nu fra Kjøbstæderne tage Examen. Jeg skal ikke komme tilbage til det andet væsentlige Punkt, som jeg før har omtalt, at de i social Henseende paa Landet ofte vilde passe langt bedre.